

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐ: Aradi és csanádi vasutak palotája. TELEFON-SZÁM: KIADÓHIVATAL: Aradi Nyomda Vállalat. Bulvárdul Regela Ferdi nand I. (József főherceg). TELEFON-SZÁM: 141.

Arad, 1921.

Főszerkesztő: Stauber József.

Szerda, április 6.

Prefectura Politiel Arad.

No. 457—1921.

Hirdetmény.

Közölni tétetik, hogy folyó hó 6-án délután 1 órakor az összes aradi nyilvános és magánépületek valamelyik üzletek nemzeti zászlóval való fellobogóztatását kötelezővé teszem.

Ellenőrzéssel közegeimet bizom meg.

Arad, la 5. Aprilie 1921.

Preiectul Politiel:

GRITTA.

Interpellációból miniszterválság.

BUCURESTI. A kamara egyik legutolsó ülésén a Tisito-ügyben Antonescu és Cudalbu miniszterek között támadt nézeteltérést nem sikerült elsimítani. Ennek folytán Cudalbu beadta lemondását Argetolana belügyminiszternek, aki a lemondó iratot tovább adta Averescu miniszterelnöknek. A lemondás elfogadása tekintetében még nem történt döntés.

Harding az antant mellett.

BÉCS. Itteni mértékadó helyen washingtoni jelentés alapján úgy tudják, hogy Harding elnök megváltoztatta eddigi politikáját és revízió alá vette eddig elfoglalt álláspontját. Az elnök irányváltásának első következménye az lesz, hogy közvetlenül fogja a versaillesi békeszerződés ratifikálását. Ez a tény nagy hatással lesz az európai helyzetre és megerősíti azt, hogy az antant és Amerika között teljes az egyetértés.

A személyazonossági igazolványok.

A rendőrség nyilvántartási osztálya már hetek óta emberfeletti munkát fejt ki az új személyazonossági igazolványok kiállításá körül. A személyazonossági igazolványokat Miscutia rendőrkapitány vezetése mellett állítják ki aki az új személyazonossági igazolványokon kívül még a külföldről érkezők utleveleit is nyilvántartja. A mai napig a hivatal mintegy nyolcezer személyazonossági igazolványt állított ki a napról-napra, bár a hivatal a legnagyobb apparátussal dolgozik, megtörténik az, hogy sokan nem jutnak be a hivatal szobába. Pedig három nap óta a vasutakon is ellenőrzi a katonaság az új személyazonossági igazolványokat s így nagyon ajánlatos, ha mindenki a legrövidebb időn belül jelentkezik új személyazonossági igazolványáért a hivatalnál.

Diplomacsal jegyzékváltás — Irredentizmus miatt.

BUCURESTI. A román hivatalos köröket élénken foglalkoztatja a bucarestii Siguranta főigazgatójának a kormányhoz intézett jelentése, amely messze elágazó irredenta-összeesküvésről számol be Erdélyben. Hory András bucarestii magyar megbízott ez ügyben jelentést tett Budapestre és az ottan kapott válaszalapján felkereste Take Jonescu külügyminisztert, aki előtt a magyar kormány megbízásából kijelentette, hogy a magyar kormány semmiféle erdélyi irredenta-mozgalmakról nincs tudomása s ha volna ilyen mozgalom, azt elítéli.

BUDAPEST. Ebből az ügyből kifolyólag a román és a magyar kormányok között üzenetváltás történt. A román kormány kijelentette, hogy a lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a magyar kormány az említett mozgalmaktól távol áll.

Károly visszatért Svájcba.

BÉCS. Itteni antantkörökben a hírlik, hogy Károly exkirály visszatért Svájcba. Károly szerint ő nem sietette meg a menedékjogot, mert Svájc előfeltétel nélkül fogadta be.

Budapest. Pénteken a magyar nemzetgyűlés izgalmas ülést tartott, amelyen Hencz Károly határozati javaslatot terjesztett elő, s ebben kimondja, hogy a magyar nemzetgyűlés az 1920. évi első törvényekben Horthy Miklóst választotta meg államfőnek, aki azóta vezeti az állami ügyeket. Miután IV. Károly váratlanul megjelent az országban és ezzel a fennálló jogrendet veszélyezteti, a nemzetgyűlés újból kimondja, hogy ragaszkodik a törvényben megállapított közigazgatási rendhez, an-

nak megdöntésére irányuló minden törekvés ellen leghatározottabban tiltakozik és utasítja a kormányt, hogy annak minden egyoldali megzavarását akadályozza meg. Mesko Zoltán indítványára a nemzetgyűlés köszönetet mondott Horthy Miklósnak törvényes és alkotmányos magatartásáért. Balla Aladár mindenkit felszólított, hogy kövessen el mindent, hogy újabb végleges katasztrófa ne érje az országot akkor, amikor az talpra állni készül. Gróf Teleki arra kérte a nemzetgyűlést, hogy Hencz Károly határozati javaslatának elfogadásával támogassa a kormányt. A nemzetgyűlés Hencz javaslatát óriási többséggel elfogadta.

Előlasztottak az Osztrák-Magyar Bank likvidálását.

BÉCS. Spitzmüller, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója Párisban járt, ahol sikerült elérnie azt, hogy a közös jegybank likvidációja nem történik meg a békeszerződés alapján, hanem fokozatosan. Arról is lehet szó, hogy a felszámolást öszre befejezik. A legfelsőbb tanács a bank arany-

készletének kérdésében a bank vezetőségét közvetlen tárgyalásra utasította az utódállamokkal. Az aranykészlet kérdésében a legfőbb tanács döntőbíráskodást nevez ki. Ezzel a legfelsőbb tanács megakadályozza azt, hogy a jegybank csődbe kerüljön.

Talpfa-monoponum.

Erdély területén mindezidékig több fatermelő cég szállította a CFR. részére a vasuti talpfa. Ez a különböző fatermelő cégtől való szállítás azonban nem vált be és az idén a talpfa határozott áremelkedését idézte elő, ami miatt a CFR. vezérigazgatósága elhatározta, hogy a talpfa szállítását Erdélyben csupán egy fatermesztő cégre bizza. A CFR. vezérigazgatósága még decemberben pályázatot hirdetett a vasuti talpfa szállítására. A pályázatra mindazok az aradmegyei fatermelő cégek is benyújtották kérvényeiket, amelyek eddig szállították a talpfa a CFR. részére így: a Mairovitz-, Seidner-, Gross- és a Hazai fatermelő-cégek. A bucarestii vezérigazgatóságtól ma értesítés jött az aradi kerületi vasutigazgatósághoz, amely arról számol be, hogy Erdély területén ezentúl csupán egy fatermelő cég fogja a CFR. talpfa-szükségletét fedezni és tekintve, hogy a CFR. vezérigazgatósága egy most létrejött nagy bucarestii cég ajánlatát tartotta a legkedvezőbbnek, így a pályázatot lezártnak tartja és a talpfa szállítást ezentúl az illető bucarestii cég fogja ellátni. Még egyrészt előnyösnek mondható a CFR.-nek ez az útja, a mennyiben a talpfa az eddigi áránál jóval alacsonyabban tudja majd beszerezni, másrészt vasutas körök sok tekintetben nem fájnak ehhez sok reményt. A forgalom és a kocsik szempontjából például mindig könnyebben nagy futási területet kell meghelyezni, vagy legalább is kerültenként történik, minthogyha a talpfa szállító vonatoknak nagy futási területet kell megtenni. Értesülésünk szerint a CFR

vezérigazgatósága a talpfa szállítását a clujii (kolozsvári) reszort által dirigáltatja.

Marad a pótadó.

(Allamosítják az iskolákat.)

Dr. Angel István helyettes polgármester hazatért clujii (kolozsvári) utjáról és ennek eredményéről munkatársunknak a következőket mondotta:

— Az iskolák államosításáról szóló tanácsi határozatot átadtam Prie Oktavian közoktatási államtitkárnak, aki kijelentette, hogy a tanács által ajánlott feltételeket tíz napon belül személyesen Bucurestibe viszi s így remélhető, hogy rövid időn belül meglesz az aradi községi iskolák államosítása. Az iskolák átadása esetén Aradváros két millió lei évi teherrel szabadul meg.

A gyermekkorház államosításáról is tárgyalt dr. Angel polgármester Clujon (Kolozsváron), ahol azt az információt kapta, hogy a gyermekkorház államosítása csak akkor lesz végrehajtható, ha az összes kórházak államosítva lesznek. Dr. Angel István kijelentette munkatársunknak, hogy a kórházak államosítása egyelőre finanszírozási nehézségekbe ütközik, de ezek rövidesen elháríthatók lesznek. A gyermekkorház államosításával százezer lei teherrel szabadul meg a város.

Végül kijelentette dr. Angel, hogy abban az esetben, ha az állam az iskolákat, a kórházakat s az aradi összes közintézményeket átveszi, Aradváros községi adóját redukálni fogják. A községi adó az új költségvetés szerint 150 százalékos lesz ki.

Nem redukálják a postások fizetését.

Cluj (Kolozsvár). Ille clujii (kolozsvári) postaigazgató Bucurestiből a napokban tért vissza és ott folytatott tárgyalásairól a következőket mondotta:

— Bucurestiben a posta és távirtda szolgálat egységesítése tárgyában beható tanácskozásokat folytattunk. Szóba került az a vélemény is, hogy az egységesítés esetleg kedvezőtlenebb helyzetbe juttatja az erdélyi posta és távirtda tisztviselőket. Bucurestiben meggyőződést szereztem arról, hogy ez a hiedelem nem indokolt. A tisztviselők fizetése nagyrészt változatlan marad, ha történnek is redukálások, ezek a tisztviselők majd más formában kapnak kárpótlást a fizetési differenciáért. Nagyjában azonban a fizetések nem fognak csökkenni, sőt ellenkezőleg még emelni fogják azokat.

— A görög-török háború. Athen. Konstantin görög király Miklós és András hercegekkel a kisázsiai frontra utazott. Görögországban újabb évfolyamokat hívtak be.

Jugoszlávia a színekurák ellen.

BELGRÁD. A tisztviselők kvalifikációját és státuszát ellenőrző bizottság befejezte munkáját és a következő jelentést terjesztette a minisztertanács elé: A bizottság sok szabálytalanságnak jött nyomára. Így például megállapította, hogy teljesen kvalifikáció nélküli embereket neveztek ki tisztviselőkké, sok esetben olyan állásokra, amelyek igen fontosak és nagy szakértelmet igényelnek. Előfordultak olyan esetek is, hogy egyes tisztviselők csupán a fizetési listástromon szerepeltek, de egyáltalán nem teljesítették szolgálatot. Az is megesett, hogy egyes tisztviselők két állást is töltöttek be, két állás után kaptak fizetést, de egyáltalán nem jelentek meg hivatalukban, hanem magánfoglalkozást űztek. A bizottság javaslatot dolgozott ki, amely szerint a kvalifikáció nélküli és felesleges tisztviselőket a kormány bocsássa el.

Nem szünetel az utlevél-hivatal.

A városban arról beszéltek, hogy bizonytalan időre beszüntették az utlevelek kiállítását. *Nichin* az utlevélosztály főnöke kérdésemre elmondta, hogy az utlevélkiállítás beszüntetéséről szóló hír nem felel meg a valóságnak. Az utlevelek kiállítása így továbbra is a legnagyobb rendben és pontossággal folyik, sőt még a mai nap folyamán is többnek kiadták az utlevélt.

Felemelik a városi vámokat

Dr. *Angel István* polgármester *cluji* (kolozsvári) tartózkodása alatt előterjesztést tett a közmunkaügyi államtitkárságnál a városi vámdíjak felemelése iránt, mivel a szomszédos városokban már az aradi vámok kétszeresét fizetik, és a mai beszédett vámdíjak olyan csekélyek, hogy abból a város kezelő személyzetét fizetni sem tudja. Az államtitkárságon azt a választ adták, hogy Aradnak is megengedik a vámdíjak felemelését ugyanolyan módon, mint ahogyan azt Timisoarán (Temesváron) végrehajtották.

Négy telefonos kisasszony.

Budapest. A közel jövőben felkérésre vonják mindazokat, akiknek bármi részük is volt az 1918. évi októberi forradalom kitörésében. A budapesti ügyészség már be is adta a vádiratot a főposta négy telefonos kisasszonya ellen, akik — a vádirat állítása szerint — az őszi forradalom kitörésekor a Nemzeti Tanács kémjei voltak. Írásos jelentéseikből, amelyeket annak idején a Nemzeti Tanácshoz küldöttek, megállapította az ügyész, hogy 1918. október 30-án este Lukachich altábornagy felhívta Hunyadi József gróf főudvarmestert és követelte, hogy költse fel a királyt és figyelmeztesse a készülendőkre. Lukachich egyben felhatalmazást kért, hogy a készülő forradalmat csirájában elfojthassa. Hunyadi gróf azt válaszolta, hogy a király nem hisz a helyzet komolyságában és nincs is szükség erélyes beavatkozásra.

Irodalom és művészet.

A színház esti műsora:

Szerda: A vasgyáros. (C.) Poór Lili vendégfelléptével.

Ez is kritika!

Prattinger Ferenc a futurista kritikus és író Poór Lili aradi vendégjátékairól megemlékezve többek között az alábbi érdekességeket írta:

„A komoly irodalmi értéket értékelni tudva szeretők hosszú kánikulás meddés után végre üde léget szívtak a silány előadások alatt elposhadt prózai nézőtérén: kánikulás füledésre a művészet harmatesszeji balzsama volt megint csak. — Bródy zsidólányában játékanak feszült nianszaiban senszibilisen, elkapóan domborodik ki a szubjektív átérzést finoman atrezonáló objektív mű: az ortodox rabbi vakhítt szüzhimvas leánya. Ebben a lehelletköntösben, ily san gyinikummal uralkodik önmagán végig a szerepen. Drámai köntöseiben, ha néha túl is lendül altjának kellemes csengése s inkább baritonra öblösödik, mégis a játék plasztikumának tökéletessége fedlédeti a hanghordozás elszélesedését.”

És tovább **Várnai Jenő**ről: „Arcának vonásain éppen olyan biztosan ült az áthletésből rajzolódott drámaiság, mint akár átokra szegzett ujjainak remegésében, vagy elingadozott lábának feszülő izmain...”

A többi szereplőről ez áll: „Földes szerepére termett, természetére nem tudta elég dominánsan életre keltetni a darab ellágyulást, átmelegedést, orosz átszentimentálisodást feltételező fináléjában. A darab kezdetén fecserélt hanganyag indokolatlan elrekedésben nem tud distingválta tónusokat adni már. Földes pátozásának, ellendülésének finomulásba kellene simulnia, hogy az együtttest nivón tudja tartani. Ácsból hiányzott az öreg zsidó szerepének teljes átérzése. Nem tudta elaggódását kiszínezni. Győző jól alakult.”

Leközöltük a kiváló műbíráló sorait. Ezennel pályázatot hirdetünk az írás megírására. A nyertes Prattinger Ferenc összegyűjtött munkáit kapja jutalmul.

A **Bőregér** vasárnapi előadását nagyszámú közönség nézte végig és gyönyörködött a művészi színvonalon álló össziatékban. Ezutal először játszotta Aradon Rozalindát J. Halmos Mici, aki úgy játékaival, mint pompás énekével teljesen beleilleszkedett a Strauss-operett műllőjébe. Horváth Mici Adélla régi kedves alakítás. Jakabily (Eisenstein) sok humort és bonhomiót vitt a színpadra. Győző börtönőre mesteri alakítás. Seregh Marcsa (Orlovski) kedves volt. Kisebb szerepekben Thomay Masa és Ladiszlay jeleskedtek. Takács disponáltan énekel. A kórus és zenekar feladata magaslatán állott. (Ky.)

A **színházi iroda közleménye.** Cseregyerekek. Farkas Imre új operettje az elmúlt század 60-as éveiben játszódik le, amikor általános szokás volt, hogy a szülők gyermekeiket idegenbe küldték nyelvek elsajátítására. Így kerül az újdonságban egy debreceni legény a Szepességbe és egy fiatal zipszer leány Debrecenbe. Az operett első felvonásának színhelye a gazdag debreceni civis házában udvara, a második Karl Huber szépségi gyáros lakásában és a harmadik felvonás egy szőlőhegyet ábrázoló szükített színpadon játszódik le. A hangulatos, kedves muzsikáján Farkas operettbe nagyszabású táncokat állított be.

a rendezés s abban az egész operettszemélyzet játszik. A Cseregyerekek bemutatója csütörtökön zajlik le.

Waldbauer—Kerpely vonósnégyes estéje. Április 19-én este 8 órakor a Kulturpalota nagytermében tartja meg hangversenyét a világhírű Waldbauer-kvartett. A hangversenyt az aradi filharmoniai egyesület rendezti. Jegyeket a Scherhaag-cég árulja.

Miért járász meztelenül és az új intim műsor a Modern Kabaréban. Hétfőn bemutatott kitünő intim műsor került színre ma szerdán este a Modern Kabaréban. Különösen érdekes és kiemelkedő a **Miért járász meztelenül** című pikáns egyfelvonásos, amelynek főszerepében elsőrangú alakítást produkál Németh Margit, a kiváló dívoz. Színrekerül ezenkívül a Bodri című bohózat is. Szexziációs magánszámokkal szerepelnek ezenkívül Kaposi Gizi, Tolnay Dea, Németh Margit, Aurel, Rudas Bandi, Biró Géza, Felhő Ervin. Pompás duettet mutat be Felhő Ervin és Tolnay Dea. Összinté nagy sikert aratott ezenkívül Németh Margit és Biró Géza táncpárja is. A sikerült intim műsorban fellépnek a kabaré többi művésztagjai is.

Nagy Géza fényképész (Arad, Bul. Maria Regina (Andrássy-tér) 22., megyeházzal szemben) műtermében művészi portré képek, speciális gyermekfelvételek, valamint fényképnagyítások és Aquarelek naponta finom, izléses kivitelben készülnek.

Járossy Dezső szentszéki tanácsos neve fogalom és tekintély a zenekedvelők világában. Kivételes nagy tehetségét nemcsak mint gyakorlati művész — elismert nagy orgonavirtuóz — de mint zeneesztétikus és pedagógus is ragyogtatja. Az ő tudásának és ismereteinek gazdag kincsesházából kíván az aradi „Patronázs-Egyesület” Arad intelligens és műértő közönségének szellemi élvezetet nyújtani, amikor a bucarestli turnéokra lekötött művészt rábírta, hogy a 9-én tartandó műsoros délutánon Arad felett műzleszü közönségét zenetörténeti és esztétikai előadásával szórakoztassa. A műsoros délután többi számai is névös keretbe alkotnak. Mükedvelő művészek, ének-, tánc-, zene- és szavaltatszámainak gondos megválogatásával óhajtott a rendezőség a teljes erkölcsi sikert biztosítani. A részletes műsört a pénteki lapok fogják hozni. A műsoros délután 5 órakor kezdődik a Kulturpalota nagytermében. A jegyeket Ifj. Klein Mór könyvkereskedése árulja. Felülfizetéseket a Patronázs-menhely alapja javára halás köszönettel nyugtázza az egyesület.

Megnyit a **szépművészeti szalon** új helyiségében, az **Ortutay-palotában**. Szexziációs képek, szobrok, máltárvári állandó kiállítás, vétele, eladás és bizománnyal árusítása.

Strindberg bemutatja. Budapest. Strindberg Ágostnak, a világhírű írónak Mámor című színművét nagy sikerrel mutatták be a Belvárosi színházban.

Az elkényeztetett fiu öngyilkossága.

Az aradi rendőrségnek ma délelőtt jelentették, hogy a Str. Sava Raicu (György-utca) 3. szám alatt egy 14 éves fiút a ház padlásán felakasztva találtak. Dr. Popoviciu rendőrorvos és Schopu ügyeletes rendőrtiszt kiszálltak a helyszínre, ahol megállapították, hogy az öngyilkosságot egy Dreucsán György nevű fiatal inasgyerek követte el. Tettét azonban idejekorán észrevették és a házbelieknek sikerült megakadályozni az öngyilkosságot. Dreucsán György apja nyolc évig volt Amerikában és ez alatt az idő alatt a fiút az anyja becézgetéseivel annyira elkényez-

tette, hogy miután a fiu apja hazajött Aradra, minden rossz tekintet és rossz szó miatt is azonnal sírni kezdett. Tegnap történt, hogy az apa a fiút a vendégek előtt illetlen viselkedése miatt rendreutasította és ütéssel fenyegette meg. A fiu ezen annyira elkeseredett, hogy bánatában elhatározta, hogy öngyilkos lesz. A rendőrség most a beteg lelkületű gyermeket az apja felügyelete alá helyezte.

A magyar katolikus papság a Karolyi-forradalomban.

BUDAPEST. Várossy Gyula szegedi katolikus lelkész, akit a forradalomban vitt szerepe miatt erős támadások értek, most adta ki emlékiratait, amelyekben válaszol az ellene irányított támadásokra. Az emlékirat legérdekesebb részei ezek: Az új áramlat hatása alatt a papság is megmozdult. A mozgalomban elsőnek Szeged vezetett. A kerületi papság Várhelyi prépost-plébános elnöke alatt 1918. november 6-án a reformkérdések tárgyában nagy értekezletre gyűlt össze. A fakultatív papi nősülésről szóló javaslatot Karácsonyi Guido terjesztette elő. Ezért őt semmi gáncs nem érte. A nősülés mellett az egész fiatalság küzdött, közöttük a nagyműveltségű dr. Krémer Tamás is. Az alkalmi alakulat a Délmagyarországi Ipari Tanács nevet vette fel Szeged székhellyel. Zadravecz István jelenlegi magyar tábori püspök kedélyes szatírával jegyezte meg:

— Ha a pápa behozza a papi házasságot én esketek meg — ingyen.

Elmondja ezután Várossy az országos papi kongresszus lefolyását s Prohászka püspök beszédét és dr. Vass József jelenlegi magyar kultuszminiszter felszólalását. A kongresszuson a nősülési javaslatot Várossy terjesztette elő és azt egyhangulag el is fogadták.

A szeszadótöbblet előírása.

Penté cím alatt március 26-iki számunkban megjelent közleményre illetékes helyről a következő helyreigazító sorokat kaptuk: A koronabankjegyek beváltása előtt szeszadóbiztosítékul letétbe helyezett literenkénti 3 korona elszámolása tárgyában figyelemztetjük az érdekelteket, hogy a koronabeváltás folytán előállott 1 leu — különbözet visszatérítésére a szeszgyárosok és szabadraktártulajdonosok kizárólag ama vevőikkel szemben kötelezettek, akik 1920. június 23-tól 1920. szeptember 1-ig terjedő időben szeszadóbiztosíték fejében a leihitel fedezésére ugynevezett harmadik koronát írásbeli megállapodás alapján ideiglenesen ugyanolyan feltételek mellett fizették be, mint amilyen feltételek mellett a szeszgyár és szabadraktár tulajdonos a korona beváltása után az államkincstárral el fog számolni, illetve akik írásbeli kötelezettséget vállaltak arra nézve is, hogy a koronának kedvezőtlenebb beváltása esetén különbözetet a szeszgyár és szabadraktártulajdonosoknak pótlólag megtérítik. Ilyen megállapodás hiányában a szeszgyárosok és szabadraktárosok visszatérítése nem kötelezhető.

LEGUJABB.

KÁROLY ELUTAZOTT SVÁJCBA.

BUDAPEST. Károly exkirály kedden délelőtt elutazott Szombathelyről Svájcba. Az exkirályt vivő különvonat három szalonkocsiból állott. Az exkirályt utján a szövetségesek soproni missziójának tagjai kísérik.

Kék Mauritius-bélyeg regénye

BÉCS. Az év elején nagy feltűnést keltett a bélyeggyűjtők és kereskedők körében, hogy Bécs-újhelyen egy 1847-ből való kék Mauritius bélyegget találtak, amely e nemből az ötödik és több millió értéket reprezentál. A szerencsés tulajdonos a repülőgépgyár egyszerű munkása. Raaber Ferenc volt. Egy napon Raaber izgatottan mesélte társainak, hogy este egy ember várta a gyárnál és megkérte, mutassa meg neki a kék Mauritius. Villanyfényben belenézett a bélyeg kazettájába, kezébe vette a kincset és látszólag újra visszatette, de nem az eredetit, hanem kicserélte egy értéktelenebb Mauritiuszal. Az ismeretlen a bécsi bélyeggyűjtők elnökének adta ki magát és kijelentette, hogy a bélyeg 500.000 dollárt ér. A bécsújhelyi rendőrség első percben arra a feltevése jött, hogy Raaber Andruszen hipnotizőrnek esett áldozatul. A telepathikus fenőmér akkoriban Bécsújhelyen tartott előadást és Raaber, aki kitűnő médium, hipnotikus álomban álmodta a bélyeg kicserélését. Miután megállapították, hogy a bélyeg nem cseréltek el. Andruszen ellen nem indítottak eljárást.

Megszarolt

aradi gyáros.

Reusz ecetgyáros lakásán az elmúlt héten megjelent egy közepes korú és feltűnő rossz kinézetű ember és azzal az indokkal, hogy Miskolcra való, tehát nem aradi illetőségű, ami miatt repatriálni fogják, nagyobb összeget kért Reusztól. Reusz meghallgatta az idegen kerelmét és néhány száz leit átadott neki. Tegnap este újból beállított az illető Reuszek udvarába és a lakás tele igyekezett, majd az ajton nagyon erősen dörömbölni kezdett. A házbeltől kiszaladtak az udvarra, a mire az idegen azt kiáltotta:

— Nekem most be kell mennem Reuszhoz, tontos beszéni valóm van vele.

Néhány pillanat múlva kinyílt az ajtó, az idegen bement a lakásba és újból pénzt kért Reusztól. Miután a pénz átadást megtagadta Reusz, az idegen „életveszélyesen” megfenyegette. Reusz ezután segítségért kiáltott, a csalónak azonban a sötétségben sikerült elmenekülnie. Reusz megtette ma reggel a rendőrségen a feljelentést zsarolás címén. — A rendőrség még a mai nap folyamán le is tartóztatta az illetőt, akit külföldi illetősége miatt a napokban át fognak kísérni a határon.

Friedrich leleplezésre készül.

(Meglepetések a Tisza-pör közelebbi tárgyalásán)

Bécs. A minap szélteben elterjedt hír, hogy Friedrich István a volt magyar miniszterelnök Bécsben tartózkodik. Ez nem bizonyult valószínűnek. A leggondosabb nyomozás is annyit állapított meg, hogy misztifikálták az újságokat. Friedrich ugyilátszik nem mozdul ki Pestről, ahol fontos munkát végez. Hozzá igen közelálló helyről származik az az értesülés, hogy Friedrich éjjelt nappallá téve dolgozik, akták roppant tömegével veszi körül magát és készül a Tisza-pör tárgyalására. Egy gyorsírónak és egy kisasszonynak felváltva diktaál s a kész anyagot több példányban gépelik. Az eddig feldolgozott adatok máris természetes kötetet tesznek ki. Friedrich, mint vádlott részéről nagyarányú és európai jelentőségű politikai leleplezések várhatók. Barátai körében beszélnek, hogy az exminiszterelnök az októberi forradalomban való szereplésétől szomorú bukásáig a tragikus történeti korszak minden ismeretlen kulisszákat mögötti részleteire rá fog világítani. Friedrich ebben a história számára készülő iratban, mely a pörben való védekezésül is szolgál, most már nyíltan megvallja, hogy része volt a Károlyi-féle revolúcióban s abban a gondolatban csatlakozott a forra-

dalomhoz, hogy Magyarország végleg elszakad Ausztriától. Szerepét azonban egész önkényesen állítja be, hogy annál előbb választhassa el forradalmi működését a Tisza-gyilkosság véres bűnétől. Mondják, hogy az 1918-19-iki ellenforradalom ismertetésére szánt fejezet különösen szenzációs, főképen azért, mert Friedrich ebben azt igyekszik bizonyítani, hogy az ő törekvése nem a kurzus megteremtésére irányult. Távozlól sem a gyűlölködés politikáját akarta. Demokratikus átmenetelre gondolt, de az ár magával ragadta. Bizonyára azonban legfontosabb része lesz ennek a mai memoár irodalomban is feltűnő irásműnek a Clerk-féle tárgyalásokra vonatkozó része, mely az eddig ismeretlen meglepő érdekes ségű és igen fontos akták tömegét hozza napfényre. Ebben a részben Friedrich a szociáldemokrata-párttal való együttműködés dolgában kifejtett komoly törekvéseit akasztérien fogja dokumentálni. És mindezt és mindent azért, hogy védekezzen a gyilkosság rettentő vádjá ellen, melynek súlya alatt egy Fényes Lászlónak, egy Kéry Pálnak a magyar újságírás legjobbjainak börtönben kellett szenvednie az igazság kiderüléseért.

Az utolsó verklis.

Öreg, őszhajú, béna ember a verklis és nyakából lóg a tulipánokkal díszített zenőláda. A nyitott ablaknál ülök és hallgatom a messziről jövő, sirássá idomult, elcsépelet keringőket. Fáradtan, az időtől törődötten jelenik meg a házak udvarán, tekergeti az ócska masinát és a legújabb hangok is valami bus, fáradt melancholiával törnek elő. Cselédleányok jönnek elő a könyhaajtóból és unottan hallgatják a muzsikát. Alig pár báni hull az öreg kalapjába. Mikor az ablakom alá ér, két leiest adok neki. Hitetlenül és boldogan fogadta. Az után beszédbe elegyedünk:

— Nehéz idöket élünk. Tessék elhinni nagyságos uram! Valamikor másmilyen volt a megélhetés. Ha nem becsülik meg a művész embereket. Az én nótám már nem igen kell senkinek. Új lemezt nem lehet most kapni, a régit meg már megunták. Azelőtt vasárnap délutánoként a korcsma-udvarban az én nótámra táncoltak a cselédek, de ma már nekik sem kell a valcer. Mind csak a vandszöpet, meg a foxtrottot járja. Eltanulnak azok mindent a kisasszonykától. Hej pedig ha lehetne valami új lemezt szerezni.

Azután szeretettel simogatta meg a tulipántal díszített kopott alkotmányt: — Pedig derék jószág ez. Hatvan pengőért vettem a budai vásárban. Azután fáradtan ballagott tovább és csakhamar a szomszéd ház udvaráról hallottam kiszűrödni a Bob herceg legszebb slágerét, hogy „Londonban van hej van számos utca”. Szinte önfeledten utána dudoltam a dalt és, mikor elhallgatott a zene és csend lett körös-körül, valahogy — nem is tudom miért — nagyon elszomorodtam. (S. E.)

Letartóztatott

veszedelmes banda.

Ghirurgiu. Az itteni rendőrség névtelen feljelentés alapján veszedelmes bandát tett ártalmatlanná. A tizenhárom tagból álló banda azt tűzte ki céljául, hogy előre meghatározott program szerint előkelő embereket tesz el láb alól és az elrabolt tárgyakon megosztózik. A társaságban felvénye a halálfejt volt. A banda vezetője egy Jean Raul nevű francia származású kalandor. Letartóztatása alkalmával megtalálták nála a kiszemelt áldozatok névjegyzékét. Valomása során beismerte, hogy mi volt a banda célja, de elmondotta azt is, hogy a tagok gyávasága miatt tervüket nem valósíthatták meg. A rendőrség a banda összes tagjait letartóztatta. Az eset nagy izgalmat keltett a városban.

Csernyák sikkasztott.

Csernyák József százados volt valamikor. Még a háború alatt petroleum-panama miatt hét hónapi börtönrre ítélték, de büntetését nem töltötte ki, mert kitört a magyar forradalom és Csernyák fontos szerephez jutott: Károlyiék alatt elnöke lett a katonatanácsnak. Fontos része volt Tisza meggyilkolásában, amennyiben ő tanította ki a gyilkosokat. Sok mindent tudott a gyilkosságról és ezért állandóan zsarolta Laehne Ilugó akkori államtitkár. Végül is megokallották viselt dolgait és diplomáciai misszióval Hollandiába küldték. Itt sem tagadta meg magát a jeles férfi és végül nagyobb összeggel elhallgattatták. A kommün bukása után Bécsben telepedett meg és itt közös háztartásban élt egy magasrangú fizet leányával, Fuhrmann Leopoldinával. Az asszony, mint most Bécsből jelentik, feljelentette Csernyákot, mert ikergyermekei születése után elhagyta és ékszerét is elvitte. Csernyák ellen még azt a vádat is emelik, hogy az emigrán-

sok pénzét elcsikkasztotta és utleveleket hamisított. A volt százados letartóztatták és átadják az országos törvényszéknek.

A vasutasok

uj fizetése.

A CFR. bucarestii vezérigazgatósága most új fizetéstervezetet készített. Az új fizetési tervezet megérkezését már a napokban várják az aradi üzletvezetőséghez is, amennyiben az új fizetési tervezet az erdélyi kerületi vasutigazgatóságok legnagyobb részéhez, így a timisoarai (temesvári) üzletvezetőséghez is már megérkezett. A CFR. rendes alkalmazottai az új tervezet szerint jogviszonyok közé kerülnek, csupán a napidijasok fizetési illetményeit redukálja némileg az új fizetési szabályzat. A központoktól kiutalt drágasági segélyt ezentúl kerületenként fogják elosztani, míg a teljes fizetést ezentúl a törzsfizetés 50 százalékkal nagyobbították meg.

Aki ezeröttszáz gyilkosságot követett el.

Az astracháni szovjethatóságok tízmillió rubel jutalmat tűztek ki a zaryzini volt szovjetvezető fejére. A kiváló férfiut Lietnyi Ossitnak hívják és a Pravda jelentése szerint nem kevesebb, mint 1500 gyilkosságot követett el. A meggyilkoltak nagyrésze asszony és gyermek. A borzalmas cselekedetet rövid három hónap alatt követte el. Amikor állásától megfosztották, egy kalmuk banda élére állott. Astrachan cárijává kiáltotta ki magát és a kirgizek falvaiban és telepein tömegmészárlásokat és rablásokat rendezett. Jenatejevszk fahiban az összes férfiakat meggyilkoltatta, az asszonyokat elhurcolta és három nap után, amelyet egy Volga-gőzös fedélzetén töltöttek, átmetsette a nyakukat és a vízbe dobtá. A banda a rablók száma szerint felgyújtotta a hajót és háromszáz zsákmánnyal, telt szekérrel a Kaukázus felé vonult. A hirhedt embert most ott keresik.

Öngyilkos grófnő.

Bécs. Az itteni Imperial-szálló éttermében Tvardovszka lengyel grófnő két fiatalember társaságában ülve ebéd közben agyonlörte magát. A zavart felhasználva a két fiatalember eltűnt, de a rendőrség elfogta őket. Az egyik Przewowsky lengyel ügyvetemi hallgató, a másik Silberstein Marcell, a prágai lengyel követség volt tolmácsa. Elmondották, hogy a grófnő csak tréiából nyult a fegyverhez és azt hitte, hogy nincs megtöltve. A rendőrtisztviselő azonban nem hitte el ezt a mesét és végül elmondották, hogy a grófnő öngyilkossággal fenyegetőzött, ha barátja, Silberstein elhagyja. Erre Silberstein az asztal alatt revolvért adott át s a grófnő ezzel agyonlörte magát. A két fiatalembert letartóztatták.

B I R E R.

Amerika nem támogatja Németországot.

Washington. Az Egyesült Államok minisztertanácsának egyik ülése után a kormány a sajtóban kommunikét tett közzé, amelyben többek között azt mondja, hogy abszurd és nevetséges állítás az, mintha az Egyesült Államok segédkezet nyujtanának arra, hogy Németország kotelezettsége alól kivonja magát.

— **Április 1. előfizetési évnyegyed alkalmával felkérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralekos előfizetési tartozásukat, mint a folytatólagos előfizetést postautalványon beküldeni sziveskedjenek.**

— **Megkezdődött a romai konferencia.** Roma. Az utóállamok romai konferenciája megkezdődött. Magyarországot a konferencián prof. Neumann Károly, Marly és Lukácsy követségi tanácsosok képviselik.

— **BUCURESTI.** Az utóállamok romai konferenciáján Románia delegáltjai Antonescu és Lepedatu lesznek.

— **Francu vasutigazgató Bucurestiben.** A napokban megemlékeztünk arról, hogy Francu aradi kerületi vasutigazgató felsőbb intézkedésre Bucurestibe utazott. Az igazgató értesüléseink szerint már e hó 3-án át is vette a brassói üzletvezetőség vezetését. Az aradi üzletvezetőség igazgatói teendőit most a betegesegből felépült Mihailovicu aligazgató látja el. Üzletvezetőségi körökben péntekre várják Francu igazgató megérkezését. Francu igazgató most Brassóban az odahelyezendő aradi vasutasok lakáskérdését is tanulmány tárgyává teszi és észrevételeiről a Bucurestiben most összeülő vasutügyi konferencia előtt jelentést fog tenni.

— **A donobiro tanu manjuon.** Budapest. Times, a kereskedelmi Duna-flotta amerikai döntőbírája Budapestre érkezett, hogy az 1911 évi forgalom alapján felossza a hajóparkot. A döntőbíroság Bécsben Konstantinápolyig tanulmányutra megy Belgradon, Szófián és Bucurestben keresztül.

— **Maniu nem tárgyalta Bratianuval.** A cluji (kolozsvári) Pátriát felhatalmazták annak közlésére, hogy az Indreptarea által közölt ama hír, mintha Maniu Gyula Bratianuval, a liberális párt vezérével akár együttműködésről, akár fuzióról tárgyalt volna, nem felel meg a valóságnak.

— **A kalocsai érsek súlyos beteg.** Budapest. Váradi L. Árpád kalocsai érsek hosszabb idő óta súlyosan beteg. Az érsek állapota az elmúlt napokban valóságosra fordult.

— **Hatvan százalékos házbéremelés Budapesten.** Budapest. A magyar kormány elkészítette az új lakásrendeletet, amely megengedi, hogy ez év augusztus hónapjáig a házbéremelés hatvan százalékkal felemelhesse.

— **Roosevelt fia eltűnt.** Washington. Roosevelt volt elnök fia március 22-én Pensacola-ban repülőgéppel felszállt és dél felé repült. Péntekig nem tért vissza. Azt hiszik, hogy az ifjú Roosevelt utközből lezuhant.

— **Mit szabad vasuton vinni?** Gyakran előfordul, hogy a CFR. vonalain közepodgyásként olyan tárgyakat visz magával az utazó közönség, amely kereskedelmi célra van szána. Vasutas körökből most annak a közlésére hatalmazták fel bennünket, hogy a jövőben az utazóközönségnek közepodgyásként kizárólag csak utazási kellékeket szabad magával vinnie és minden egyéb cikket toherárúként kell feladni.

— **Vivóverseny Aradon.** Vasárnap délelőtt és délután folyt le az AAC. rendezése alatt az Erdély bajnokságára kiírt tör- és kardvivóverseny, amelyen cluji (kolozsvári), timisoarai (temesvári) és oradeamarei (nagyvárad) vivók is résztvettek. A verseny bírói tisztét Finzi Cesare olasz ezredes töltötte be. A verseny eredménye a következő. Törverseny: 1. Paál Imre KAC. 2. Gerdanovics Károly NAC. 3. Dehnel József TAC. Kardverseny: 1. Paál Imre KAC. 2. Szatmári László AAC. 3. Gerdanovics Károly NAC. 4. Dr. Nichi Lázár Glória.

— **Eljegyzés.** Lukács Emil, az Aradi Első Takarékpénztár főtisztviselője eljegyezte Engelhardt Piroskát.

— **Lakás-jelentkezők.** A lakáshivatal felhívja a következőket, hogy lakásigazolványaik átvétele végett jelentkezzenek a lakáshivatalnál: Borbély Gábor, Deák János, Menráth Miklós, Bíró István, Csiernyik Ilona, Stoicu Milka, Gergár Traján, Talán Teodor, Gazdag Antal, Bruckner Artur, Heidrich János, Felea Viktor, Géhl Iván, Rimbás Romulus és Polgár József. A lakáshivatal ezen kívül a „Societatea de ocrotire din Arad” nevű társaságnak Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 19. sz. alatt, az Aradi Hírlap volt kiadóhivatalának helyiségét adta ki. A lakáshivatal egyúttal felhívja a kérvényezőket arra is, hogy kérvényeikben jelöljék ki lakta azelőtt a kérdéses lakást. A kérvényhez csatolt különféle hatósági bizonyítványokat szabályszerűen kell felülbélyegezni, különben nem képezhetik bizonyítás tárgyát.

— **Hirdetmény.** A tisztai nyugdíjalap 1921—22. évi költségelőirányzatát folyó évi április 1-től azzal teszi ki a város kiadóhivatalában 15 napi közszemlére, hogy ezen idő alatt a költségelőirányzatot bárki megtekintheti és észrevételét vagy fellebbezését írásban beadhatja. Arad thif. város tanácsának 1921. évi április hó 2-án tartott üléséből. A városi tanács.

— **Temesvári MTE.—AMTE.** 7-én, csütörtök délután az AAC. pályán barátságos footballmérkőzést tart.

— **Gázol az iparvasut.** Halmágyról táviratozták az aradi ügyészségnek, hogy az oltani iparvasut elgázolla Indruca Alexandru oltani munkást. A felelősség a vezetőt terheli, aki ellen az ügyészség nagyfokú gondatlanságból eredő emberölés büntette miatt emel vádat. A vizsgálat folyik.

— **Az árvaház átvétele.** Arad város tanácsa dr. Angel István helyettes-polgármester útján Clujon (Kolozsváron) a közoktatásügyi államtitkárságnak ajánlotta az arad városi árvaházat a hadiárvékat gondozó egyesületnek azzal a feltétellel, hogy átvétel esetén a városnak joga legyen a város árváit oda elhelyezni meghatározott ellátási költség ellenében. A közoktatásügyi államtitkárságnál azt a választ adták, hogy a város rövidesen megkapja a választ arra vonatkozólag, hogy az árvaház átadható-e vagy nem?

— **Az új városi főorvos.** Irtunk arról, hogy dr. Tisch Mór városi főorvos nyugdíjba vonul s helyére dr. V. Cucut nevezték ki Arad városi tisztii főorvosává. V. Cucu főorvosnak ma kellett volna elfoglalnia hivatalát, de közösen megállapodtak dr. Tisch Mór főorvossal, hogy hivatalát csak 10-én foglalja el. Ez idő alatt dr. Tisch befejezi az orvosi hivatal átadását és dr. V. Cucu pedig Timisoaran (Temesváron) szintén átadja hivatalát a helyette kinevezett CFR. főorvosnak. A bucarestii központtól ma értesítés jött az aradi üzletvezetőségekhez, amely dr. Cucut a CFR. főorvosi állásától az aradi üzletvezetőségek kétséges helyzete folytán továbbra is meghagyja állásában. Dr. Cucu így az aradi kerületi vasutigazgatóság főorvosa is lesz.

— **Belga követség Budapesten.** Budapest. A belga királyi kormány elhatározta, hogy Budapesten állandó követséget állít fel.

— **Hirdetmény.** Felhívtnak mindazok, akik katonai vagy bármely más hatóságoktól kapott fegyvertartási engedéllyel bírnak, hogy e hirdetmény első közlése után 48 órán belül jelentkezzenek ezen engedéllyel és fegyverrel az államrendőrség közigazgatási osztályánál. Azok kik a jelen rendelkezést nem hajlják végre, az ostromállapot által szabott legszigorúbb büntetésben fognak részesülni. Arad, la 5 aprile 1921. Prefectul politiei: Grilla.

— **A báró ékszerel.** Budapest. Báró György Andor földbirtokos a kömmün idefén Bécsbe menekült és György lakását özv. Németh Jánosnéra bízta. A kömmün bukása után visszatérve konstataita, hogy az özvegynek átadott ékszerek nagyrésze hiányzik. Feljelentésére a detektívek megállapították, hogy Némethné a hiányzó ékszereket eladás végett Klein Dezső budapesti kárposznak adta át, aki azokat 75 ezer koronáért eladta, de az összeget kártyán elvesztette. Klein elmenekült s a rendőrség most keresi.

— **Öngyilkosság.** Pecicáról (Pécskáról) jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Julás István oltani gazdálkodó borotvájával öngyilkossági szándékból elmetesztette a nyakát. Elrendelték a holttest felboncolását.

— **NAC.—ATE. 3:0 (1:0).** Vasárnap délután az ATE. óvár-téri sporttelepén mérkőzött a fentemlített két csapat, dacára a szeles időnek, nagyszámu közönség jelenlétében. Az ATE. Korimos—Kállay; Murányi—Lengyel, Singer, Pövényi—Feldmann, Jónap, Szabó, Puskás II., Franheim föllállításban szerepelt, tehát a tavalyi első csapatából már csak négy ember játszott s így érthető a veresége Orodeamare legiobb csapatától. A játék első felében a szélel játszó NAC. egy kapuelőtli kavardásból megszerzi a vezetőgoalt, melyet a második féldőben Ronay (volt AMTE. játékos) egyéni játékaival kettő, majd háromra szaporít. A kapott három goal után a szélel játszó ATE. jut nagy fölénybe és percekig leszorítja a zöld-fehéreket, de meghandicepelt csatársora veszélyes támadásait eredmény nélkül fejezi be, míg a NAC. csatársorát, mely ezután ritkán lép akcióba, az ATE. védelme szereli. Megszokott jó bíró volt Markovits Miksa. AAC. ifjusági—ATE. ifjusági 2:1 (2:0) — Az ATE. által Arad város bajnokságáért rendezett mezei futóverseny győztese Haller Imre ATE. lett, míg a csapatbajnokságot szintén az ATE. nyerte meg fölényes pontszámmal.

— **Talált pénz.** A Detesan-detektív-csoport egyik tagja, Köhler Károly szombaton délután a korzón egy nagyobb pénzösszeget talált. A tulajdonosa jelentkezék a Detesan-csoportnál, ahol kellő igazolás mellett átveheti a pénzt.

— **Halalozás.** Sulyos csapás ért egy előkelő csermői családot. Embej István csermői nagybirtokos e hó 5-én életének 63. évében elhunyt. Az elhunyt feleségén szül. Mauró Vilván kívül kiterjedt rokonság és a megye intelligenciája gyászolja.

— **A Minoriták templomában folyó** hó 6—9. napokon dr. Mester János theologiai tanár intelligens férfiak részére „Lelkünk nevelése” címmel konferencia beszédeket tart. A beszédek mindennap este 7 órakor kezdődnek.

— **A Sim-on megakadt Szegeden.** Szeged. A napokban a Sim-on Szegeden megakadt és hosszszas késés után indult tovább. A késésnek igen érdekes és jellemző az oka. A vonat főkalauza nagy összegeket követelt állandóan az utasoktól s csak az utazhatott tovább, aki pénzt fizetett a főkalauznak. Szegeden az utasok feltartóztatták a vonatot, amely csak akkor mehetett tovább, amikor a főkalauz az összeget visszatérítette.

— **A szegedi egyetem.** Budapest. A magyar kultuszminiszter legközelebb törvényjavaslatot nyújt be a volt cluji (kolozsvári) egyetemnek Szegedre való helyezéséről. A minisztérium képviselője tizenkét tanárral Szegedre utazott és megállta itotta, hogy a felajánlott épületek megfelelőek.

Leégett malom.

(A kár 75 millió korona.)

Megirtuk, hogy a budapesti Gizella-malom, a magyar főváros egyik legnagyobb gőzmalma leégett. Most a malomégről még a következőket jelentik: Még füsttöltő romok borítják a Vaskapu-utcat, a Gizella-malom megsemmisült raktárepülete helyén romhalmoz hever s a pincék fenekéig a sok vagon tönkrement kukoricát még pénteken is egész napon át öntözte a kilencedik kerületi tüzoltóság őrsege. Az óriás épületrészből nem maradt egyéb, mint a bizonytalanul meredező ötemeletes utcafal az Ipar-utca felé s miután állandóan fenyeget még a veszedelem, hogy ez a tüzfal beomolhatik, a rendőrség elzárva tartja az egész környéket. A tüzvizsgálat határozott véleményyt nem tudott mondani s nem tudta megállapítani, hogy a veszedelmet mi okozta, bizonyos csak az, hogy a tűz a gépház és a felvonók között keletkezett. Megállapította a bizottság, hogy a kár jóval meghaladja a hetvenöt millió koronát.

Herceg és ujságíró.

A nápolyi Excelsior-szálló halljában uszonnaidőben ott ült pár nappal ezelőtt Joachim porosz herceg egy román ismerősével és egy hölgygyel. A szomszédos asztalnál ült Maxime Bazay francia ujságíró, aki látva, hogy a herceg feláll és a zenekar felé tart, valószínűleg azért, hogy valami német dalnak az eljátszására kérje, szintén felállott és megszólította:

— Tudom, hogy ön Joachim porosz herceg. Nem szégyenli magát, hogy a Németországban a szövetségesekkel szemben tanúsított magatartása után itt még megjelenni mer?

— A herceg, miután a közönség mind a közelébe tódult, sietve felvonult szállodai lakására.

Közgazdaság.

Lanyhaság.

Az aradi valutapiac az összes külföldi valuták iránt igen lanyha az érdeklődés, mert sokan azt várják, hogy a leu az ünnepek előtt javulni fog. Az összes valuták iránt lanyhult az érdeklődés nemcsak Romániában, hanem a rossz valutájú államokban is. Így azután sem dollárt, sem márkát nem lehet elhelyezni. Aradon ma a következő kurzusok voltak: dollár 67-68, márká 1.20-1.20 és fél. Hasonló kurzusok vannak Bucurestiben és Timisoaran (Temesvároft) is.

Zürich, április 5. Tőzsdényitás. Berlin 932, Newyork 576, Milano 2395, Prága 775, Budapest 212.5, Zágráb 415, Bucuresti 800, Varsó 74, Bécs 150, osztrák lebelyegzett korona 94, London 2260, Hollandia 199.

Miknek a kezében vannak a resicai részvények?

BUCURESTI. A „Tzara Noua” ma kimutatást közöl arról, hogyan vannak felosztva a resicai részvények. Eszerint 29 millió értékű részvény a régi királyságban. 21 millió értékű pedig Erdélyben és a Bánátban van elhelyezve. A régi királyságban 1 millió van a Banc-cég. 3-3 millió a Banca Tarci Romanesti, a Banca de Scout, az Agricola, A Creditul Technic, a Banca Natziunei s a Banca Tzaraneasca kezeiben. 3 milliót Argetoianu személyes rendelkezésére bocsátottak, viszont a Bánát Imbroaie rendelkezésére egy millió értékű részvényt. Erdélyben 4-4 milliónyi részvénye van a Banca Agraranak, a Banca Centralanak, a Forestierának és az Albinának. 2 millió a kisebb bankoknak. 1 millió a resicai intézőségnek. 800.000 lei sváb és magyar falusi bankoknak. körülbelül 250 részvény jut a közigazgatási tanács tagjainak, 10-20 2 prefektusoknak, 30-40 a papságnak, 20-30 kormánypárti politikusoknak. Ezenkívül Joanitzescunak állítólag 500 részvény van birtokában.

Uj kiviteli vámok. Régebben írtunk arról, hogy a faszén kiviteli váma nem áll arányban a fa kiviteli vámjával. Amíg egy vagon fa kiviteli váma 600 lei és négy vagon fából lehet egy vagon faszén elállítani, a faszén kiviteli váma körülbelül nyolcoszorosa a fa kivitel vámjának. Értesülésünk szerint a minisztérianos törvényjavaslatot terjeszt elő, amelyet rövidesen tárgyalni fognak a szenátusban. A törvényjavaslat szerint tetemesen redukálják a fa- és faszén kiviteli vámját. Ugyanez a törvényjavaslat megállapítja a só, a kőszén, petroleum kiviteli vámját is.

A germán lei bevonása. Bucuresti. A germán bankjegyek bevonása hivatalos körök véleménye szerint legközelebb megtörténik. A germán bankjegyeket az Amerikából érkezett bankjegyekkel fogják kicserélni és a bevonás alkalmával valószínűleg öt százalékot fognak levonásba hozni.

Krach a magyar árupiacon

BUDAPEST. A tőzsdéi krach-halt együtt jár az árupiac kritikus helyzete is. A kereskedelem talán még sohasem tapasztalt kritikus válságban van. Az áresés csaknem minden szakmában egyforma erővel nyilatkozik meg. Különösen nagy a krach a fapiacn, bórpiacn, szalonna és zsirkereskedelemben, textilárucban, cipőbransban. A bórpiacn a gyárosok és kereskedők veszteségeit kétszáz millióra becsülik. A nyersbőr árait 15-20 százalékkal leszállították. Készbőrt ma féláron nem képesek eladni. A zsir és szalonna spekulációt fiinan cirozó csoport veszteségeit százmillióra teszik. A fapiacn jóval a maximális áron alul: száz koronáért is szívesen eladnák a száraz fa métermázsáját. Jelentékeny áresés mutatkozik a borban is. A magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya és a kereskedelmi és iparkamara pénteken széleskörű tanácskozást tart a kereskedelem válsága tárgyában.

Mozl.

A mozgóképszínházak műsora. Április 6-án az Apollóban: Milliók a kofferben. Amerikai bűnügyi dráma. II. rész. — Az Urániában: A nő fenevad (Femina.) Társadalmi dráma.

Milliók a kofferben II. — az Apollóban. Az első rész, melyet három napon át zsúfolt nézőtér előtt vetített az Apolló színház, izelítőt adott ebből a nagyconcepcióú bűnügyi filmből, amelyhez fogható aligha nyújtott mindezeig a kinematográfia. A dráma cselekménye is grandiózus, de a konstrukciója az, ami föléje helyezi az összes eddig látott hasonló zsánerű filmeknek. Az amerikai mozitechnika beláthatatlan perspektívája bontakozik ki ezen a szédületesen nagyarányú filmen, melynek elkészítéséhez a modern technika minden eszközét felhasználták. A fővételek iestőien szépek s így a drámai film művészi része semmivel sem marad mögötte az előbbieknél. Az izgalmas történet kiinduló pontját ismerjük: Franklin Mason tudós korszakos találmányát megakarja kaparintani egy nemzetközi szélhámos banda, melynek feje Harley kalandor. Tervüket csak úgy tudják végrehajtani, ha a tudóst eleszik láb alól. Mason unokahuga, Jessy boszut esküszik nagybátyja haláláért. A második fejezetben, a melyet szerdától kezdve mutat be az Apolló, megindul a harc Jessy és a nemzetközi gonosztevők között.

A nő fenevad (Femina) az Urániában. A lelke mélyéig romlott vágyaktól hajtott áldozatok vére szomjazó női beszállat rajzolja meg az a ragyogó művészettel felépített film, melyet szerdától kezdve mutat be az Uránia színház. A szépségében pompázó hercegnő sem kerülheti ki végétét: egy könnyelműen adott csók után megszállt szerelmesének tőre furódik csalfa szívébe. A gyilkos tehetséges fiatal művész, akit meg kell menteni a kultura számára s helyébe öreg tanítómestere veszi magára a bünt a bíróság előtt. A megkapó drámai cselekménynek elragadóan szép tájak adnak keretet.

A szerkesztésért

KÁROLY JÓZSEF
főel.

NYILTÉR.

A ezen rovart alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ROBE divatkirály

ruha és kalap salonját legdivatosabb kelmőkkel és kalap anyagokkal 10492

Bul. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 21., sz. alá 1 em.
helyeztette át

özv. Embey Istvánné szül. Mauro Vilma fájdalomtól lejutott szívvel tudatja, hogy a hön szoretett férj, a legjobb testvér, sógor és nagybácsi

Embey István

osermői birtokos

életének 63-ik évében váratlanul elhunyt.

A drága halott tetemei f. hó 6-án d. e. 10 órakor fognak a csermői r. kath. temetőben levő sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Halála az Embey, Mauro. Vass és Gruber családokat borította gyászba.

Emleke legyen áldott! 1434

Fűmagvak

friss érkezésű csiraképes minőségben ajánlok: Braunschweigi korai és késői óriás káposztamagot Mautner-féle főzélék magvakat Raffia-hársot rézgálicot, vasgálicot, kénvirágot, rézkénport, kénlapot, eladás nagyban és kicsinyben legolesőbb napi árban 1429

Pavel Erdős Pál,

fűszer-, csemege- és gyarmatárú üzlete Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 3. sz.

Bel- és külföldi különlegességek érkeztek.

George Wajdits

„Jézus Szive” gyógyszerháza Bulvardul Regele Ferdinand 11. (József főherceg-ut.) 10361

Kerékpár

külső és belső gumik, gumiragasztók, valamint alkatrészek, jutányosan beszerezhetők

SCHWARZ műszerésznél 10478

ARAD, Str. Branceviol (Lásár-utca) 3. sz.

Ugyanitt javítások is elfogadtnak.

ZSAK

ZSINEG

KÖTÉL

PONYVA

legolesőbb napi árban kapható

Schönberger & Grünstein

nagykereskedőknél

Arad, Bulv. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 11. sz. 14 5

HÁROM SZOBÁS

modern belvárosi uri magánház. továbbá 4. 6. 7 szobás magánházak kisebb-nagyobb bérházak gazdálkodásra alkalmas házak gyáralapításra alkalmas házak elfoglalható lakással, kisebb-nagyobb szőlők Apateteken. Pankotán. Magyarádon. Kovászán. Gyorokon. Ménesen. Páloson. Barackán eladók. Bővebbet: Wallinger adásvételt közvetítő irodájában a Földes-gyógyszertár kapujával szemben. 10747

Mától kezdve négy méter, azaz egy öl

hasáb tűzifa 360 lei

Oraveiz Miklós és Holländer Alfréd

Alsómarosparti fotelepe Str. Malai Muresului (Alsó Marospart) 24. 1436

Fűmag

1438

G stav Dürr cégnél.

Eladó

2 éves magyar erdélyi faj tenyész-bikák

Cim: 10747

RÓGER JOZSEF

börgazdaságában Balukány, Borosjenő.

Százezer lei tőkével

magyarul beszélő román

társat keresek

sürgősen, kormány által engedélyezett és biztos megélle és nyugtő vállalatomhoz. Cim: WALLINGER hirdetőjében (Földes patika kapujával szemben) 10748

Magánjáró

8-as cs-plőgép teljes felszereléssel, jókarban eladó.

Cim: Haasz hirdetőjében Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) 2. 10693

1^a bükk és gyertyánhasáb

tűzifa a legolesőbban kapható az

„Erzsébetvárosi Tűzifa Telep”-en

Purgly Lajosné-utca 118-120. sz. alatt. 1414

Elsőrendű minőségű

lenolaj firniss

legolesőbb napi árban kapható:

Antonio N. Braun, Arad,

Bu evardal Reg. Ferdinand (Boros Bányator) 7. Viszentaladónak árkedvesmény.

Radio Hirdetési Iroda 745.

VESZUNK:

200-300 darab 8-12 hónapos miskárolt, herélt : 1371

RIDEG SERTÉST,

lehetőleg egy falkában és nagyobb mennyiségű FAGGYUT. — Alkalmazást nyerhet több evi gyakorlattal bíró, önállóan dolgozni tudó szappanfőzőnő

Dévai Takarmánygyár R.-T.

URISZABÓ ÜZLETÉMBE

valódi angol lavasz szővelek érkeztek nagy választékban. Izléses öltönyök már márc. után 875 Leitől feljebb, legfinomabb minőségig készülnek. 1063

FRIEDMANN ALAJOS

uri szabó. Husyad-utca 4.

Tégla

géppel gyártott hód farku és hornyolt, géppel gyártott, kitűnő minőségben, minden vasúti állomásra szállítható:

POLLÁK SÁNDOR

gőztégla gyára ARAD, Str. Andrei Muresanu (Nador-utca) 14. 1384

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szeplők, májfoltok, bőrrákák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az arc rozadsáide hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Apró hirdetések

Levelezés.

FÜGGETLEN fiatal asszony uriember barátságát keresi aki őt szerényen támogatná. „Megértés” című jelíges leveleket Wallinger hirdetője (Földes-gyógy-szerlár kapujával szemben) továbbít. 10748

DEUTSCHE Kindergärtlerin sucht zu ein 6 jähriges Mädchen dr. Telesma in Kinnon. Personliche Besprechung Arad Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) No. 2. Parter. 1407

PERFECT, mindenek között gyermek-telen házaspárnál felvétetik Str. George Lazar (Simonyi-utca) 4. 1433

MAGYAR-NÉMET házvezetőnő állást keres. Vidékre is megy. Címe: Wallinger-nél. 10748

MINDENFELE ruhajavításra (férfi női) ugyszintén fehérmű varráásra, javításra s foppolásra házhoz ajánlkozom. Cim a kiadóban. 1436

TIZ ÉVI gyakorlati bíró, nős kocsi-kenőcs gyártáshoz is értő láda készítő állást keres. Cim a kiadóban. 1374

PANNONIA étterem konyhájában jó házból való fiúk szakács tanoncnak azonnal felvételnek. 1418

ÓRÁSSÉGÉD alkalmazást keres. Levéleni megkereséseket „Órássegéd” jelígre a kiadóba kérek. 1420

KFT ügyes varróleány felvétetik. Schäfer sapka-üzemében. 10747

PIATAL vas- és fűszerkereskedő segéd állást keres. Címe: Wallinger hirdetőjében (Földes-pálka kapujával szemben.) 10747

MINDENES-LEÁNY jó fizetéssel felvétetik. Nador vendéglő Hajó-utca 7. szám. 10747

SZÓLÓ-MUNKÁK felelőseire ajánlkozik egyedül álló, megbízható, 57 éves, volt hivatalnok. Cimeket a kiadóhivatába kér. 1410

GÉPÉSZKOVÁCS kerestetik gróf Szapáry Istvánné németországi gazdaságában azonnali belépésre. Személyes jelentkezés az intézőnél Németországon, a működési bizonyítványok bemutatása mellett kívánlatik. 1426

JÓKARBAN levő stráfkocsi olcsón eladó. Cim: Wallinger irodában. 10746

ELADÓ egy nagy mákdaráló. Cim a kiadóban. 1423

FELJESÉN új ebédő berendezés eladó. Bővebbet Haász hirdetőjében Strada Eminescu (Deák F.-u.) 2. 10693

EGY gyönyörű szép briliáns fülbevaló eladó. Szíveségből megtekinthető Str. Maraseski (Kossuth-u.) 8a) 1411

PIANINÓ eladó. Cim a kiadóban. 1417

FLADÓ egy kézimunka ágyterítő, muskátlik virágkosár és egy kép. Strada Colonel Paulian (Fabián László-utca) 9. vasút mellett. 1491

VESZÉK BORSEPRÓT Bővebbet: (Kelet) hirdetőjében Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10891

PERZSASZÖNYVEGEK 12 személyes ezüst evőeszköz, bronzfigurák eladók. Strada Russu Sirianu (Aulich-utca) 20. l. em. balra. 1416

ELÉGANS FÉRFI SZOBA és hálószobabútor eladó. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 34b) szám alatt. 1427

BUTOROK képek tükör, villanylámpák, Schöberl-ágy, Thermal-cabin eladók. Strada Tribunalul Buteanu (Bem-utca) 3. 1430

ANTIK és modern porcellán, butort, zónveget festményeket, ékszert, ezüsttel vesz és elad Salon Artistique. Allandó kiállítás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

Convocare.

Cassa de Pastrare Civila din Arad Societate Anonima

isi tine a 17 aprilie 1921. orele 10 a. m. in localitate. Institutului Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) Nr. 22.

a XXXIII-a adunare generala ordinara

la carea sunt invitati cu tot respectul actionarii

Directiunea.

Obiecte:

1. Exmiterea alor doi actionari pentru verificarea procesului verbal.
2. Deciderea asupra raportului directiunii si a comitetului de supraveghere apoi examinarea socotilor din anul 1920. staverirea bilantului distribuirea profitului si deciderea asupra absolverilor.
3. Deciderea in chestia ridicarii capitalului societar devenita necesara prin fuzionarea cu institutul „Banca Poporala S. A. din Santana”.
4. Autorizarea directiunii, ca la caz daca judecatoria va pretinde cele de lipsa sa lasavarsasea in cercul sau de activitate.

Meghívó.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság XXXIII-ik rendes közgyűlését

1921. évi április hó 17-én, délelőtt 10 órakor tartja az intézet helyiségében, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 22. sz. melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, továbbá az 1920. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények megadása iránt határozathozatal. 1424
3. Határozathozatal az Újszentannai Népbank R.-T.-gal való egyesülés folytán szükségessé vált további részvénytökeemelési tárgyában.
4. Az igazgatóság felhatalmazása a cégbírótság által netalán kívánt változásoknak saját hatáskörében való elintézése iránt.

GROSZMANN NÁNDOR mechanikai téglagyára

Az előtt Temserkási Téglagyár Részv. Társ. Alapított 1894-ben.

Interurban telefon 9-78.

Központi iroda: Timisoara Boulevardul Regina Maria (Liget-ut.) 11.

Folyószámla a Banca Româneascănál.

Evi termelőképeség: 8.000.000 darab.

Főbb gyártmányok.

Hornvált tetőcserep, Hódfarkuocserp, Oromocserp, Falitégla, Kuttégla, Komen-
cőtégla, Kövezőtégla, Kövezőlapok, Úregestégla, Gerendatégla, Úreges gerenda-
tégla, Fedőcserep, Faöntégla, Párkánytégla, Csatornacsovek, Karmantyucsovek,
stb. stb. Továbbá kézzel vert tetőcserep és kézzel vert építőtégla. uss

Specialitás:

Hódfarku Horonnyal

E K É K E T,

KUKORICAVETŐGÉPEKET, EXSTIRPATOROKAT, stb.
DRÓTSZEGEKET, KASZÁKAT, LÁNCOKAT, SZÖLLŐ-
PERMETEZŐKET, stb.

RÉZGÁLICOT, KÉNPORT, GUMMITÖMLŐKET, stb.
MINDENNEMŰ MŰSZAKI CIKKEKET, GÉPOLAJOKAT, stb.
raktárról azonnal szállít nagyban és kicsinyben az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

SIBIU (Nagyszombat), Salzgasse 22., valamint annak fiókja:
Segervár, Balergasse 47. és iólerakata: Hann és Társa
R.-T. Cluj (Kolozsvár), Heitai-u. 3. 194

GOLEN fotel komplett ezüst evőeszköz, likör szervíz művész nagy tájképek, diszteritók, diszpárnák, majolika, 94248, kézhímezés új disztribúciók, jelleme-
mük, 10 hold föld eladó. Str. Consistoriului Batthyány-utca) 3. 1431

NYERS BORKÖVET vesz from Arnold, Bercsényi Miklós-utca 39. 10651

KATRÁNYPAPIR mázolásához, kősző-
kétrányra előjegyzést elfogad jelleme-
mez, rézkémpor és kénport, natfot (car-
bol) port ajánl Dobiaschi Dörner ügyi
termék gyár Arad. 1437

PERZSA SZÖNYEG 3.10-X4.30 eladó.
Strada Consistoriului (Batthyány utca)
34. Megtekinthető déluán 4-6-ig. 1473

CALEA SAGUNA (Varassy Lajos-utca)
137-139. számú ház sűrűsösen eladó.
1413

ÜZLETHÁZ Gyulavarsándon, mely 31 3
szép lakószoba üvegezett előszoba 9
méteres üzlethelyiség modern berendo-
zással, korcsma, 2 konyha 3 raktár,
pince, istálló helyiséggel ellátva sűrű-
sen örök áron eladó. Bővebbet: Strada
Cosbuc (Wesselényi-utca) 48. 1412

STRADA REMUS (Virág-utca) 9. számú
ház 2 szobás elfoglalható lakással olcsón
eladó. 1409

NEGY SZOBÁS modern magánház áru-
helő lakással eladó. Strada Maraseski
(Kossuth-utca) 8a) alatt megtekinthető
kizárólag déluán 5-6-ig. 1206

PÜSZER és élelmiszer üzlet eladó. Calea
Aurel Vlaicu (Hindenburg-ut) 21. Ste-
pánó. 1432

ROMÁN, NÉMET ÉS OLASZ nyelvek
tanítását utányosan vállalom Cim a
kiadóban. 1422

JÓ HAZIKOSZT kapható házban és há-
zonkívül Strada Maraseski (Kossuth-ut-
ca) 29. szám. 1421

ÖRÖKBE adnám egészséges 1 éves kis-
lányomat „Arva” jelíges leveleket Wal-
linger hirdetője (Földes-pálkával szem-
ben) továbbít. 10747

MONOGRAM és madeira, himzés el-
gadtatik. Cim a kiadóban. 1415

URILEÁNYOK esti és délutáni varró-
szabászat tanfolyama. Jelentkezhetnek
bármikor, saját részükre varrhatnak.
Piata Catedralai (Thököly-tér) 5a) föld-
szint. 10481

FENYKÉPNAGYÍTÁST, arcképiestéket
természet vagy bármilyen fénykép után
készít Sandor Gyula arcképiestő, (rossz
képek kijavítását is vállalom.) Bulev.
Regele Ferdinand (József Jöherceg-ut).
12. aranybevaló mellett. 1339

Kifutó fiú
jó fizetéssel
felvétetik.

Kereskedők figyelmébe
PIRAM
a híres cipőkrem főraktára
ERDÉLY részére:
MERCUR
Consortiu Comercial Rouan.
DÉVA, Strada Doaba 7. 1407

Luxuscipők
térlik és nők számára
nagy választékban kicsiny-
ben és nagyban.

Gerő Adolf Fia cégneél.
Budapest, IV. Kossuth L.-u. 4
Luxuscipőgyár: I. Bercsényi-u. 10.
Sürgényoim: G A F. BUDAPEST.